

dentine en glazuur, op een oscilloscoopscherm zichtbaar kunnen worden gemaakt. Dr. A. J. van Hilleghonsberg deelde resultaten en ervaringen mede van de toepassing van de „Kloehn-headgear”, waarmee door extra-oraal toegepaste krachten invloed op het groeipatroon van het aangezicht kan worden uitgeoefend. De invloed van fluorose op het gebit werd getoond door J. M. de Decker met behulp van fotomateriaal en andere gegevens, verzameld tijdens een studiereis door Oost-Afrika, waar in bepaalde gebieden 30 tot 40 mg per liter fluoriden in het water voorkomen. De vergadering werd te 17.30 uur beëindigd.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR SOCIALE TANDHEELKUNDE

Jaarverslag 1970

In het door de directeur voor de schooltandverzorging, collega T. G. J. Kuipéres, uitgebrachte verslag wordt begonnen met de constatering dat het verslagjaar enerzijds een aantal verheugende ontwikkelingen heeft te zien gegeven maar daarnaast een aantal tendensen dat met grote zorg moet vervullen.

Op het terrein van de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding bestaan in een drietal gebieden plannen om in samenwerking met de diensten voor schooltandverzorging hieraan concrete vorm te geven. In weer andere wil men de restauratieve verzorging van kleuters vanaf het tweede jaar ter hand nemen. Zo is door de Werkgroep voor Tand- en Mondziekten van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. in Tiel een stichting opgericht ter verzorging van het kindergebitt beneden de schoolplichtige leeftijd. Het betreffende project is bedoeld om te komen tot de meest economische methode om de kleuters tandheelkundig gezond op de lagere school te brengen.

De tot uiting gebrachte zorg betreft het tekort aan tandartsen waardoor de gebitzorg in het gedrang komt en bij sommige diensten overwogen wordt deze op te heffen. Een globale berekening wijst op een tekort van 100 full-time medewerkers wil men de aan de schooltandverzorging deelnemende kinderen overeenkomstig de eisen verzorgen.

Een andere tendens is de zich voortzettende daling van het percentage deelnemende kinderen. Een onderzoek naar de behandelingsgraad bij een groep deelnemende en een groep niet-deelnemende heeft uitgewezen dat deze bij de eerste groep op een hoger niveau ligt dan bij de tweede. In de vorm van staafdiagrammen zijn de bevindingen weergegeven.

Aan het statistische gedeelte van het verslag ontleen wij dat op 31 december 1970 in ons land 154 diensten werkzaam waren waarvan 121 volgens het systeem schooltandverzorging en 28 diensten volgens het verwijzingsstelsel. Eén nieuwe dienst begon haar werkzaamheden, twee breidden hun gebied uit. Verder werd overleg gepleegd inzake concentratie van 52 diensten tot 13. Kleutertandzorg in enigerlei vorm vond toepassing in 8 gemeenten.

Het aantal deelnemende kinderen vermeerderde met 16.700; door opheffing van diensten, kappen van leerjaren, het uittrekken van gemeenten en om andere redenen verminderde het bestand met 9.800 zodat er in totaal een vermeerdering van 6.900 kinderen plaats vond.

De kosten van het systeem schooltandverzorging hebben in het verslagjaar 19½ miljoen bedragen; de gemiddelde kosten

per deelnemend kind f 27,67. Het jaarvullingsgetal was 1,81. Het totaal aantal deelnemende kinderen aan enigerlei vorm van verzorging bedraagt 825.560 of 56 % van de totale lagere-schoolbevolking.

VARIA

ELEKTRONENMICROSKOPIE

Aan de bezwaren van de zeer hoge aanschaffingskosten van een elektronenmicroscop wordt in ons land sedert kort tegemoet gekomen door de oprichting van het *Mikro-Structuur-Laboratorium* te Breukelen.

Dit laboratorium beschikt over een Stereoscan elektronenmicroscop met bijbehorende apparatuur, waarmee – dank zij ter beschikking staande deskundige bediening – foto's kunnen worden genomen met een dusdanige dieptescherpte, dat het beeld een drie-dimensionale indruk maakt. Met deze microscop kunnen vergrotingen van 100.000 tot 200.000 maal worden bereikt, terwijl het oplossend vermogen ongeveer 200 Å is, zodat details van 0,00002 mm nog scherp zijn te onderscheiden. In de Angelsaksische en Duitse literatuur is deze microscop bekend onder de naam „scanning electron microscope” resp. „Rasterelektronenmikroskop”.

De oprichting van dit laboratorium, dat op basis van een uurtarief haar apparatuur ten behoeve van derden exploiteert, lijkt van waarde voor allen die de microstructuur van studieobjecten langs elektronische weg willen laten onderzoeken en fotograferen. En dit te meer omdat het toepassingsgebied vrijwel onbeperkt is.

BUITENLAND

EUROPEAN BEGG SOCIETY OF ORTHODONTICS

Aankondiging 4e congres van 15–18 mei 1972

De president van de *European Begg Society of Orthodontics* heeft aangekondigd dat het vierde congres van deze vereniging zal worden gehouden in Newcastle upon Tyne (Engeland), in het Gosforth Park Hotel, van 15 tot en met 18 mei 1972.

Voor hen die in de Begg-techniek zijn geïnteresseerd, is dit een gelegenheid om een groot aantal behandelde gevallen te bekijken en om van de laatste ontwikkelingen kennis te nemen.

Het voorlopige programma vermeldt de volgende sprekers: Prof. Björk (Denemarken), Brainerd Swain (V.S.), Karl von der Heydt (V.S.), Sydney Brandt (V.S.) en James Moss (Engeland). Andere vooraanstaande sprekers zijn benaderd en men verwacht een interessant wetenschappelijk programma.

Zoals gebruikelijk zullen leden en aspirantleden twee, volgens de Begg-methode behandelde gevallen, volledig gedocumenteerd, tijdens de bijeenkomst moeten demonstreren. Deze eis geldt niet voor introducés.

Voorts wijst collega Stubleby erop, dat Northumberland en

Durham in Engeland bekend zijn om hun natuurlijke schoonheid en historische achtergrond. In dit licht lijkt deze betrekkelijk nog ongerepte streek een ideaal oord om met het gezin gelijktijdig de vakantie door te brengen.

Nadere informatie en inschrijfformulieren zijn aan te vragen bij: M. Munday, 25 Upland Drive, Brookmans Park, Hatfield, Hertfordshire, Engeland.

CURSUSSEN IN DE BEGG-METHODE

Seminar Dr. Sidney Brandt

Aansluitend op de hierboven aangekondigde vergadering van de *European Begg Society of Orthodontics*, wordt voor degenen die zich reeds actief met de Begg-methode bezighouden, een cursus gehouden onder leiding van Dr. Sidney Brandt (New Jersey, V.S.) in het Gosforth Park Hotel te Newcastle upon Tyne op 19 en 20 mei 1972.

Alle deelnemers moeten de modellen, met bijbehorende documentatie, meebrengen van twee onder behandeling zijnde patiënten. Deze behandelingen zullen door Dr. Brandt van commentaar worden voorzien en bovendien binnen de groep ter discussie worden gesteld.

De kosten van deelname zijn £ 10,-.

Begg-cursus voor beginners

Onder auspiciën van de *European Begg Society of Orthodontics* wordt een uitgebreide, zowel praktische als theoretische, 5-daagse cursus in de Begg-methode georganiseerd aan het „Post-graduate Medical Centre” van het Sunderland General Hospital vanaf maandag 22 mei tot vrijdag 26 mei 1972. Deze cursus vindt plaats in Sunderland (Durham) en zal eveneens worden geleid door Dr. Sidney Brandt.

Tijdens het praktische gedeelte zullen de deelnemers, onder toezicht, op een typodont alle bogen en andere hulpmiddelen vervaardigen die voor een volledige behandeling nodig zijn.

De deelnemerskosten bedragen £ 90,-; het gebruik van de typodont is daarbij inbegrepen. Bij onvoldoende deelname zal deze cursus – en dat geldt ook voor de eerstgenoemde – echter geen doorgang vinden.

Nadere informatie en inschrijvingsformulieren voor beide cursussen kunnen worden aangevraagd bij: Dr. M. J. Munday, 53 Portland Place, London WIN 3AH, Engeland.

BINNENLAND

WERKGROEP TAND- EN MONDZIEKTEN TNO

Project „Cariësbestrijding in Tiel”; excerpt van het rapport 1970

Toen eind 1969 – wat betreft de jongere groepen inwoners van de stad Tiel – het onderzoek naar het effect van de waterfluoridering op het ontstaan van cariës werd afgesloten, heeft

de Werkgroep Tand- en Mondziekten van de Gezondheidsorganisatie TNO in 1970 een begin gemaakt met een nieuw project, waarvan het basisonderzoek een aantal nu reeds bruikbare gegevens heeft opgeleverd.

Het doel van het nieuwe project, dat in eerste instantie een looptijd zal hebben van 6 jaar, is, alle kinderen, die in 1970 en later geboren zijn, vrij van cariës te houden.

Aan dit onderzoek wordt medewerking verleend door de Rijksoverheid, de Gemeente Tiel, de Kruisorganisaties, de universiteiten van Utrecht en Nijmegen, het Tielse Ziekenfonds, het Voorlichtingsbureau voor de Voeding en Het Ivoren Kruis.

Ter verkrijging van basisgegevens is het *Instituut voor commercieel marktonderzoek en opiniepeilingen*, in opdracht van bovengenoemde Werkgroep, in 1970 begonnen met een enquête onder 600 personen. De belangrijkste gegevens die deze vragen hebben opgeleverd zijn thans samengevat in een boekje „Cariësbestrijding in Tiel; excerpt van het rapport 1970”, uitgegeven door het ICO.

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

Verslag ledencongres „Onderwijs en praktijk” 1971 gehouden te Rotterdam op 24 en 25 september

Voor de inhoud van dit congres kan gevoeglijk worden verwezen naar de desbetreffende publikaties in het Nederlands Tandartsenblad. Een korte nabeschouwing is hier echter wel op zijn plaats. Allereerst dringt zich de vraag op in hoeverre positieve resultaten konden worden geboekt. Twee aspecten komen dan naar voren. Opmerkelijk is allereerst de relatief grote belangstelling van de leden van de Maatschappij. Wellicht heeft de uitvoerige informatie vooraf bij de professie de zeker latent aanwezige belangstelling wakker geroepen voor de inzichten van het onderwijs. Daarnaast was er de noodzaak voor representanten van het onderwijs om aan hun – thans ervaren – oud-leerlingen hun doelstellingen en hun visie omtrent dit thema uiteen te zetten.

Welnu deze confrontatie heeft, vooral door de grote inzet van de sprekers en de deelnemers aan de discussies, ongetwijfeld een gunstige uitkomst gehad. Belangrijke problemen zijn soms zeer uitvoerig, soms ook welomlijnd en soms ook minder exact aan de orde gesteld. Dat men hierbij niet direct tot wel gedefinieerde uitspraken kon komen valt nauwelijks te betreuren, daar de verwachtingen hieromtrent niet hooggespannen konden zijn.

Communicatie tussen beide groeperingen was in het verleden bepaald gebrekkig en kon maar moeilijk op gang worden gebracht. Het onderwijs had een wat introverte instelling, hetgeen nog in de hand gewerkt werd door de noodzaak na de